

Poznań, 18 lipca 2012 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-I.431.20.2012.3

Pan
Stefan Dziamara
Burmistrz
Gminy i Miasta Rychwał

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 16 w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) oraz § 12 Porozumienia zawartego 14 stycznia 2011 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Rychwał, w dniach od 14 do 21 czerwca 2012 r. została przeprowadzona w Urzędzie Gminy i Miasta Rychwał kontrola w zakresie wykorzystania i rozliczenia dotacji na realizację programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wynikającego z Porozumienia zawartego 14 stycznia 2011 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Rychwał na podstawie art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.). W związku z powyższym, na podstawie art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Czynności kontrolne przeprowadził, na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.303.2012.1 z 6 czerwca 2012 r., kontroler – Jolanta Szaniawska, starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. Jednostka kontrolowana została poinformowana o przedmiotowej kontroli pismem nr PS-I.431.20.2012.3 z 25 maja 2012 r.

Celem kontroli była ocena jednostki kontrolowanej w aspekcie wywiązywania się z zawartego z Wojewodą Wielkopolskim Porozumienia, prawidłowości realizacji programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, prawidłowości wykorzystania otrzymanej dotacji, prawidłowości rozliczenia się z przyznanych środków, a także zbadanie rzetelności kwartalnych informacji o realizacji Programu w gminie.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych trzech nieprawidłowości i dwóch uchybień, funkcjonowanie jednostki kontrolowanej w obszarze zakreślonym celami kontroli.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

14 stycznia 2011 r. Wojewoda Wielkopolski, reprezentowany przez Marię Krupecką – Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, zawarł Porozumienie z Gminą Rychwał, reprezentowaną przez Stefana Działamę – Burmistrza Gminy i Miasta, w sprawie realizacji w 2011 r. programu wieloletniego pod nazwą *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Do ww. Porozumienia zawarto trzy aneksy. Kwota dotacji celowej dla Gminy Rychwał na realizację Programu w 2011 r. wyniosła 99 072,00 zł. W ramach przyznanej dotacji wyodrębniono kwotę 13 100,00 zł z przeznaczeniem na utworzenie nowego lub doposażenie istniejącego punktu przygotowywania lub wydawania posiłków. Stwierdzono, że kwotę przedmiotowej dotacji wprowadzono do budżetu Gminy Rychwał.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, pomoc państwa w przedmiotowym zakresie może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 *ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej* (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.). W art. 5 ust. 2 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* wskazano, iż rada gminy może podjąć uchwałę o podwyższeniu kryterium dochodowego, o którym mowa w ust. 1. Ponadto, zgodnie z art. 6 *cytowanej ustawy*, pomoc w formie posiłku może być przyznana odpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kryterium, o którym mowa w art. 5. Stwierdzono, że w 2011 r. Gmina Rychwał nie skorzystała z możliwości zwiększenia kręgu odbiorców pomocy w zakresie dożywiania poprzez podjęcie uchwały podwyższającej kryterium dochodowe przy przyznawaniu tej pomocy oraz uchwały w zakresie udzielania odpłatnej pomocy w formie posiłku.

Jednostką realizującą Program w Gminie Rychwał był Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rychwale, zwany dalej „MGOPS”.

Obowiązujące przepisy dopuszczają możliwość udzielania w ramach Programu trzech form pomocy, tj. posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup

posiłku lub żywności oraz pomocy w formie świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Stwierdzono, że Gmina Rychwał realizując Program w 2011 r. stosowała dwie formy pomocy, tj. pomoc w formie posiłku oraz pomoc w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. Kontrola wykazała, że poziom świadczeń w formie zasiłków celowych na zakup żywności w Gminie Rychwał był zadowalający i wyniósł tylko 5,6%, co sprzyjało realizacji celów ustawowych Programu.

Analiza decyzji administracyjnych wraz z dokumentacją stanowiącą podstawę ich wydania, związanych z przyznawaniem pomocy w formie posiłków wykazała, że przedmiotowa pomoc przyznawana była osobom, o których mowa w art. 3 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Poddane badaniu decyzje administracyjne przyznające pomoc w formie posiłku zawierają, wymieniony w art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), katalog elementów oraz zostały wydane przez osobę upoważnioną. Decyzje przekazano osobom i rodzinom, którym przyznano świadczenie w formie posiłku zgodnie z art. 109 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego*.

Program na terenie Gminy Rychwał realizowany był w 11 jednostkach, z tego: 8 szkołach podstawowych, gimnazjum, przedszkolu oraz Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym. W czterech placówkach oświatowych z terenu Gminy Rychwał, posiadających odpowiednie warunki, na miejscu przygotowywano i wydawano posiłki, natomiast do siedmiu jednostek nie posiadających odpowiedniej bazy żywieniowej do przygotowywania posiłków, na mocy umowy zawartej 1 września 2011 r., posiłki dostarczała firma zewnętrzna GASTRONOM z siedzibą w Starym Mieście. Kontrola wykazała, że w 2011 r. Gmina Rychwał uruchomiła siedem nowych punktów wydawania posiłków w placówkach oświatowych oraz doposażyła punkt przygotowywania i wydawania posiłków w Szkole Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Rychwale. Doposażenie zakupiono ze środków z dotacji z budżetu państwa, za kwotę 13 099,02 zł. Działania podjęte przez Gminę Rychwał w powyższym zakresie są zgodne z celem Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, jakim jest rozwój w gminie bazy żywieniowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.

W trakcie czynności kontrolnych, 18 czerwca 2012 r., dokonano oględzin w Szkole Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Rychwale przy ul. Konińskiej 46a w celu ustalenia warunków, w jakich dzieci i uczniowie spożywają posiłki w ramach Programu. Dokumenty wystawione przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koninie

potwierdzają, że stan sanitarny zakładu żywienia zbiorowego, tj. stołówki w Szkole Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Rychwale jest zgodny z wymaganiami. Stwierdzono, że w poddanej oględzinom placówce zapewniono odpowiednie warunki do przygotowywania i wydawania posiłków. Posiłki spożywane są w stołówce szkolnej, w której zorganizowano około 200 miejsc do spożywania posiłków. Oględziny wykazały, że część krzeseł w stołówce (około 50 sztuk) jest zniszczona i wymaga wymiany. W trakcie oględzin dokonano spisu z natury wyposażenia zakupionego w 2011 r. ze środków pochodzących z dotacji. Stwierdzono, że zakupione wyposażenie znajduje się w pomieszczeniach Szkoły Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Rychwale.

Szkoła Podstawowa im. Arkadego Fiedlera w Rychwale należy do Wielkopolskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie. W okresie objętym kontrolą szkoła uczestniczyła w dwóch programach mających na celu popularyzację zdrowego stylu żywienia:

- „Owoce w szkole”;
- „Dostawa mleka i przetworów mlecznych w ramach mechanizmu dopłat do spożycia mleka i jego przetworów w placówkach oświatowych”.

Ponadto, w placówce realizowano następujące projekty, których celem było kształtowanie prawidłowych nawyków prozdrowotnych oraz zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie:

- „Moje Dziecko Idzie do Szkoły”;
- „Trzymaj Formę”;
- „Bądźmy Zdrowi, Wiemy Więc Działamy”.

Założenia ww. programów i projektów są zgodne z celem Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, jakim jest upowszechnianie zdrowego stylu żywienia.

Dzieciom spożywającym posiłki w szkole zapewniono jednakowe posiłki pod względem ilościowym i jakościowym. W 2011 r. nie prowadzono badań pod względem jakości posiłków wydawanych w ramach Programu.

Na mocy art. 6a ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko korzystające z zajęć w ramach rocznego przygotowania przedszkolnego w szkole lub przedszkolu wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola udziela pomocy w formie posiłku, informując jednocześnie ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka o udzieleniu pomocy. Powyższa pomoc, nie wymaga ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania przez ośrodek pomocy społecznej decyzji administracyjnej,

a liczba dzieci i uczniów, którym udzielono tego rodzaju pomocy nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. Ustalono, że Gmina Rychwał w 2011 r. udzielała pomocy na zasadach określonych w art. 6a *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, a liczba dzieci, którym udzielono posiłków na zasadach określonych w art. 6a *ustawy* nie przekroczyła 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie Gminy Rychwał w poszczególnych miesiącach 2011 r. na podstawie wydanych decyzji administracyjnych.

Analiza decyzji administracyjnych związanych z przyznawaniem pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności wykazała, że pomoc w tej formie przyznawana była osobom, o których mowa w art. 3 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Osoby otrzymujące przedmiotową pomoc spełniały wymagane przepisami kryterium dochodowe. Decyzje przekazano osobom i rodzinom, którym przyznano świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności osobiście, co potwierdzały własnoręcznym podpisem. Ustalono, że decyzje administracyjne przyznające świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności zawierają katalog wymaganych elementów, określonych w art. 107 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego* oraz zostały wydane przez osobę upoważnioną, jednakże stwierdzono, że we wszystkich zbadanych przypadkach wśród powołanych podstaw prawnych nie wskazywano § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania (Dz. U. Nr 25 poz. 186 ze zm.), który stanowi, że pomoc w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności winna być przyznawana w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną. Ponadto, w uzasadnieniach ww. decyzji administracyjnych nie wskazywano przesłanek uzasadniających udzielanie pomocy w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności wynikających z cytowanego przepisu.

Świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności przyznawano i wypłacano za okres wskazany w art. 106 ust. 3 *ustawy o pomocy społecznej*.

Wysokość przyznanych przez MGOPS w 2011 r. świadczeń pieniężnych dla jednej osoby lub rodziny mieściła się w przedziale od 232,50 zł do 465,00 zł miesięcznie.

We wszystkich przypadkach przyznawania świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności w ramach Programu, wysokość zasiłków celowych ustalano indywidualnie.

Stwierdzono, że w 2011 r. Gmina Rychwał w okresie przerw w nauce realizowała Program poprzez udzielanie świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup żywności.

Kontrola ksiąg rachunkowych MGOPS wykazała, że MGOPS wydatkował środki własne gminy na realizację Programu w 2011 r. w kwocie 23 677,31 zł. Środki własne przeznaczono na zakup posiłków oraz na wypłatę świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności.

Ustalono, że w Urzędzie Gminy i Miasta Rychwał, stosownie do wymagań zawartych w § 6 Porozumienia z 14 stycznia 2011 r. oraz art. 152 ust. 1 *ustawy o finansach publicznych*, prowadzono wyodrębnioną ewidencję otrzymania środków z dotacji. Natomiast MGOPS nie prowadził wyodrębnionej ewidencji księgowej w zakresie wydatkowania środków z dotacji z budżetu państwa. Wydatki sfinansowane z dotacji ewidencjonowano w księgach rachunkowych MGOPS łącznie z wydatkami dokonywanymi ze środków własnych gminy na realizację Programu na kontach księgowych 130-B 852 85295 3110 oraz 130-B 852 85295 4210.

Kontrola wykazała, że realizacja świadczeń była zgodna z indywidualnymi decyzjami administracyjnymi przyznającymi pomoc w ramach Programu.

Skontrolowane dowody księgowe posiadają cechy określone w art. 21 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.) oraz zostały zaakceptowane i zadekretowane w wymaganej formie. Wydatki ujęto w ewidencji księgowej MGOPS zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861) oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38 poz. 207).

Gmina Rychwał na realizację Programu w 2011 r. wydatkowała otrzymaną od Wojewody Wielkopolskiego dotację w wysokości 76 522,91 zł. Środki z dotacji wydatkowano na zakup posiłków, na wypłatę świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków

celowych na zakup posiłku lub żywności oraz doposażenie punktu przygotowywania posiłków w Szkole Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Rychwale.

Niewykorzystane w 2011 r. środki z dotacji w kwocie 22 549,09 zł zwrócono terminowo na rachunek bankowy Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Zgodnie z Porozumieniem z 14 stycznia 2011 r., Gmina Rychwał zobowiązała się zabezpieczyć środki własne przeznaczone na realizację Programu w 2011 r. w wysokości nie mniejszej niż 23,63% całkowitego kosztu realizacji zadania. Ustalono, że w Gminie Rychwał w 2011 r. faktycznie wykonane wydatki dotyczące realizacji Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* wyniosły 100 200,22 zł, w tym:

- 76 522,91 zł – dotacja z budżetu Wojewody Wielkopolskiego;
- 23 677,31 zł – środki własne gminy, co stanowi **23,63%** zrealizowanych wydatków.

Na podstawie art. 150 pkt 4 *ustawy o finansach publicznych* Wojewoda Wielkopolski określił w § 10 Porozumienia zawartego 14 stycznia 2011 r. termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji. Ustalono, że Gmina Rychwał terminowo złożyła rozliczenie dotacji udzielonej w 2011 r. na realizację Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Dane wykazane w rozliczeniu były zgodne z ewidencją księgową MGOPS.

Kontrola dokumentów wykazała, że w 2011 r. w związku z realizacją Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* MGOPS nie prowadził postępowań o udzielenie zamówień publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.).

Na podstawie § 11 ust. 1 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania* Burmistrz Gminy i Miasta Rychwał był zobowiązany do przekazywania Wojewodzie Wielkopolskiemu kwartalnych informacji o realizacji Programu w gminie. Ustalono, że kwartalne informacje o realizacji Programu przekazywano Wojewodzie Wielkopolskiemu z zachowaniem terminów określonych w § 11 ust. 1 i 2 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Sprawozdanie z realizacji Programu za okres I – XII 2011 r. zawiera katalog danych wymienionych w § 11 ust. 3 cytowanego rozporządzenia, jednakże stwierdzono, że w Dziale V sprawozdania *Pomoc w formie posiłku nie wymagająca przeprowadzenia wywiadu środowiskowego* wykazano niepoprawne informacje.

Na mocy art. 8 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* Program jest realizowany w gminach, a koordynatorem Programu

w gminie jest, odpowiednio, wójt (burmistrz, prezydent miasta), natomiast art. 3 pkt 3 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* stanowi, iż w ramach Programu winny być realizowane działania dotyczące utworzenia systemu ciągłego monitorowania skuteczności działań realizowanych w ramach Programu. Kontrola wykazała, że Burmistrz Gminy i Miasta Rychwał podjął w powyższym zakresie następujące działania:

- omawiał sytuację dzieci oraz analizował prawidłowość wydatkowania środków na wspólnych spotkaniach z dyrektorami placówek oświatowych, Kierownikiem MGOPS oraz Kierownikiem Referatu Oświaty, Promocji, Kultury i Sportu oraz podczas spotkań roboczych z Kierownikiem MGOPS;
- na skutek analizy i rozeznania potrzeb w placówkach oświatowych, od września 2011 r. uruchomiono w siedmiu szkołach nowe punkty wydawania posiłków, co zwiększyło liczbę uczniów objętych Programem.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Szkole Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Rychwale nie zapewniono dzieciom i uczniom odpowiednich warunków do spożywania posiłków.
2. MGOPS nie prowadził wyodrębnionej ewidencji księgowej w zakresie wydatkowania środków z dotacji z budżetu państwa.
3. W sprawozdaniu z realizacji Programu za okres I – XII 2011 r. wykazano niepoprawne dane.

Ad. 1

W Szkole Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Rychwale przy ul. Konińskiej 46a nie zapewniono odpowiednich warunków dzieciom i uczniom do spożywania posiłków. Stołówka szkolna jest duża, przestronna i jasna. W pomieszczeniu znajdują się stoliki oraz krzesła, łącznie zorganizowano około 200 miejsc do spożywania posiłków. Oględziny wykazały, że część krzeseł (około 50 sztuk) jest zniszczona i wymaga wymiany w celu zapewnienia stosownych warunków do spożywania posiłków.

Ad. 2

MGOPS nie prowadził wyodrębnionej ewidencji księgowej w zakresie wykorzystania środków z dotacji z budżetu państwa na realizację Programu. Wydatki sfinansowane z dotacji ewidencjonowano łącznie z wydatkami dokonywanymi ze środków własnych gminy na

realizację Programu na kontach księgowych: 130-B 852 85295 3110 oraz 130-B 852 85295 4210, co było niezgodne z § 6 Porozumienia zawartego 14 stycznia 2011 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Rychwał oraz art. 152 ust. 1 *ustawy o finansach publicznych*.

Przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów w zakresie prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej wykorzystania środków z dotacji udzielonej na realizację Programu przez Główną Księgową MGOPS.

W konsekwencji, księgi rachunkowe MGOPS nie odzwierciedlają rzeczywistych kwot wydatków na realizację Programu z uwzględnieniem źródła ich finansowania.

Ad. 3

W sprawozdaniu z realizacji Programu za okres I – XII 2011 r. wykazano niepoprawne dane w Dziale V sprawozdania *Pomoc w formie posiłku nie wymagająca przeprowadzenia wywiadu środowiskowego*, tj.:

- w wierszu *Liczba dzieci*: jest 0, kontrola wykazała, że było 64,
- w wierszu *Liczba posiłków*: jest 0, kontrola wykazała, że było 199,
- w wierszu *Koszt posiłków*: jest 0, kontrola wykazała, że było 716,40 zł.

Przyczyną nieprawidłowości był brak należytej staranności pracownika MGOPS przy sporządzaniu dokumentu.

Na skutek opisanej nieprawidłowości niemożliwe było sporządzenie rzetelnego sprawozdania z realizacji Programu dla całego województwa wielkopolskiego.

Ponadto, w wyniku kontroli stwierdzono dwa uchybienia:

1) we wszystkich zbadanych decyzjach administracyjnych przyznających, w ramach Programu, pomoc w formie świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności wśród powołanych podstaw prawnych nie wskazywano § 6 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, który stanowi, że pomoc w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności winna być przyznawana w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną. Ponadto, w uzasadnieniach ww. decyzji administracyjnych nie wskazywano przesłanek uzasadniających udzielanie pomocy w formie świadczenia

pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności wynikających z cytowanego przepisu.

Analiza dokumentacji stanowiącej podstawę wydania decyzji administracyjnych, o których mowa powyżej, potwierdza, że w zbadanych przypadkach istniały przesłanki uzasadniające udzielanie pomocy w formie zasiłków celowych na zakup żywności, jednakże nie zostały one konkretnie sformułowane w wywiadach środowiskowych i uzasadnieniach decyzji. Pomocy w formie świadczeń pieniężnych udzielano wyłącznie w okresie przerw w nauce. Punkty wydawania posiłków na terenie Gminy Rychwał znajdują się w placówkach oświatowych, które w tym czasie nie wydają posiłków, w związku z czym konieczne było zastosowanie tej formy pomocy.

2) 5 stycznia 2012 r. Gmina Rychwał zwróciła na rachunek bankowy Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu niewykorzystane w 2011 r. środki z dotacji w kwocie 22 549,09 zł. Zwrotu niewykorzystanej części dotacji dokonano terminowo, jednakże kwota zwróconych środków była znacząca i stanowiła aż 22,76% przyznanej w 2011 r. Gminie Rychwał dotacji.

Przyczyną uchybienia było błędne oszacowanie całkowitych kosztów Programu oraz trudna sytuacja finansowa gminy, która uniemożliwiła zapewnienie proporcjonalnego udziału środków własnych przy pełnym wykorzystaniu środków z dotacji. Bieżące, prawidłowe analizowanie i szacowanie kosztów całkowitych Programu oraz możliwości finansowych Gminy Rychwał umożliwiłoby dokonanie zwrotu niewykorzystanej części dotacji w roku budżetowym 2011, co doprowadziłoby do pełnego wykorzystania środków przez województwo wielkopolskie, ponieważ kwota 22 549,09 zł mogła zostać rozdysponowana pomiędzy inne gminy, które zgłaszały potrzeby o zwiększenie dotacji.

W konsekwencji, w 2011 r. niemożliwe było optymalne wykorzystanie środków na realizację Programu przez województwo wielkopolskie.

Stan faktyczny został utrwalony w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym oraz załączonych do projektu wystąpienia pokontrolnego dokumentach:

Załącznik nr 1: Oświadczenie Burmistrza Gminy i Miasta Rychwał.

Załącznik nr 2: Lista sprawdzająca realizację programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Załącznik nr 3: Lista sprawdzająca kwartalne informacje o realizacji programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Załącznik nr 4: Protokół oględzin z 18 czerwca 2012 r.

Załącznik nr 5: Lista sprawdzająca finansową realizację programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Załącznik nr 6: Lista sprawdzająca prawidłowość udzielania świadczeń w ramach programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, wnoszę o:

1. Zapewnienie odpowiednich warunków do spożywania posiłków dzieciom i uczniom w Szkole Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Rychwale przy ul. Konińskiej 46a poprzez doposażenie istniejącego punktu wydawania posiłków w nowe krzesła, co będzie sprzyjało realizacji celu Programu, tj. rozwojowi bazy żywieniowej w Gminie Rychwał, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.
2. Prowadzenie przez MGOPS wyodrębnionej ewidencji wykorzystania środków z dotacji na realizację Programu, stosownie do zapisów Porozumienia zawartego z Wojewodą Wielkopolskim oraz art. 152 ust. 1 *ustawy o finansach publicznych*.
3. Rzetelne i uważne sporządzanie sprawozdań z realizacji Programu w celu uniknięcia błędów, co umożliwi opracowanie poprawnego sprawozdania z realizacji Programu dla całego województwa wielkopolskiego.
4. Wskazywanie wśród powołanych podstaw prawnych w wydawanych decyzjach administracyjnych przyznających pomoc w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności § 6 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.
5. Wskazywanie w wywiadach środowiskowych stanowiących podstawę wydania decyzji administracyjnych, o których mowa powyżej oraz w uzasadnieniach tych decyzji przesłanek uzasadniających udzielanie pomocy w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności wynikających z § 6 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.
6. Bieżące, prawidłowe analizowanie i szacowanie kosztów całkowitych Programu oraz poziomu wykorzystania dotacji z budżetu państwa, co umożliwi optymalne wykorzystanie środków na realizację Programu przez całe województwo wielkopolskie.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie **30 dni** od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z poważaniem

/Z up. Wojewody Wielkopolskiego

Przemysław Pacia

Wicewojewoda Wielkopolski/